Communicatie

aan het bureau van de aanklager van het Internationaal Strafhof

---

Verantwoordelijkheid van de voorzitter van de Europese Commissie

voor het helpen en aanzetten tot het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid

en genocide door de Israëlische strijdkrachten in de Gazastrook

---

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

1. Er wordt een mededeling ingediend bij het Bureau van de aanklager van het Internationaal Strafhof (ICC), waarin gedetailleerd, aan de hand van feiten en bewijsmateriaal, wordt uiteengezet dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de huidige voorzitter van de Europese Commissie, mevrouw Ursula von der Leyen, een onderdaan van Duitsland, is medeplichtig aan een aantal schendingen van het internationaal humanitair recht, die neerkomen op misdaden binnen de jurisdictie van het ICC, gepleegd door de Israëlische strijdkrachten (IDF) tegen Palestijnse burgers in de bezette Palestijnse gebieden (OPT), inclusief de Gazastrook.

2. Deze mededeling, gedaan krachtens artikel 15 van het Statuut van Rome van het ICC, roept de aanklager op om *eigen* onderzoek te initiëren op basis van de informatie die is verstrekt tegen mevrouw Ursula von der Leyen.

3. Mevrouw Ursula von der Leyen zal strafrechtelijk verantwoordelijk zijn en aansprakelijk voor bestraffing voor sommige oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die zijn gepleegd (en nog steeds worden gepleegd) door de Israëlische strijdkrachten in de Bezette Palestijnse gebieden, voor zover dat zij heeft geholpen, geholpen en anderszins bijgestaan bij het plegen of een poging tot het plegen van dergelijke misdaden, inclusief het verschaffen van de middelen voor het plegen ervan, in de zin van artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van Rome van het ICC.

4. Mevrouw Ursula von der Leyen heeft dit gedaan, door middel van een reeks positieve daden en nalatigheden, in haar officiële hoedanigheid van voorzitter van de Europese Commissie. Positieve daden omvatten het volgende:

    ÿ **Militaire steun** aan Israël: Mevrouw von der Leyen heeft in haar officiële hoedanigheid van voorzitter van de Europese Commissie een belangrijke rol gespeeld bij het veiligstellen van de verstrekking van middelen, in de vorm van militaire steun, aan de IDF. Gedurende de periode 2019-2023 was Israël de derde grootste ontvanger van wapens geleverd door een EU-lidstaat, Duitsland, zelf de vijfde grootste exporteur van grote wapens ter wereld (het aandeel van Duitsland in de mondiale wapenexport bedraagt 5,6%). Israël ontving in die periode 12% van de totale Duitse export van militair materieel.

    ÿ **Economische en financiële steun** aan Israël: beide door te weigeren stappen te ondernemen in de richting van de opschorting van de associatieovereenkomst tussen de EU en Israël

(ondanks de mensenrechtenclausule in dat instrument, waarin wordt opgeroepen tot een dergelijke opschorting in overeenstemming met het EU-beleid inzake de conditionaliteit van internationale overeenkomsten), en door, te midden van de huidige Israëlische aanval op Gaza, nieuwe samenwerkingsinstrumenten tussen de EU en Israël te bevorderen.

ÿ **Diplomatieke steun** aan de Israëlische regering: dit lijkt een antwoord te zijn op de eis die premier Netanyahu op 7 oktober 2023 formuleerde aan de internationale gemeenschap "om de vrijheid van handelen voor Israël te garanderen in de voortzetting van de campagne". De diplomatieke steun die Israël geniet, is de conditio *sine qua non* geweest voor het plegen van oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die vermoedelijk sinds 7 oktober door de IDF in de Gazastrook zijn gepleegd.

ÿ **Politieke steun:** de verschillende officiële verklaringen van mevrouw von der Leyen, waarin onvoorwaardelijke steun aan Israël werd betuigd, kwamen neer op (en konden redelijkerwijs niet anders worden begrepen dan) het geven van aanmoediging en morele steun aan leden van de IDF, die (en nog steeds zijn) betrokken bij het plegen van misdaden tegen de Palestijnse bevolking in de bezette Palestijnse gebieden.

5. De voorzitter van de Europese Commissie was op de hoogte van zijn deelname, door middel van medeplichtigheid, aan het plegen van de relevante misdaden. Gezien de brede publiciteit die dagelijks wordt gegeven aan de schendingen van het internationaal humanitair recht door de IDF in de Gazastrook, vooral sinds oktober 2023, en de rijkdom aan beschikbare officiële rapporten en documenten van de Verenigde Naties, die er feitelijk toe hebben geleid dat Vele VN-functionarissen – waaronder de secretaris-generaal van de VN – om hun uiterste bezorgdheid te uiten, kan mevrouw von der Leyen niet ontkomen aan het simpele feit dat zij op de hoogte was van dergelijke misdaden, of op zijn minst op de hoogte was van de plausibiliteit van dergelijke misdaden. gevonden door het Internationaal Gerechtshof in zijn besluit inzake voorlopige maatregelen van 26 januari 2024 met betrekking tot genocide. Zelfs onder de 'plausibiliteitsnorm' had ze alle mogelijke maatregelen moeten nemen die tot haar beschikking stonden om het voortgezette plegen van dergelijke misdaden te voorkomen, en op zijn minst het plegen van deze misdaden op geen enkele manier te vergemakkelijken, zoals ze helaas deed.

6. De voorzitter van de Europese Commissie heeft ook nagelaten op te treden om het plegen van de relevante misdaden te voorkomen. Zij is dus medeplichtig door nalatigheid. Inderdaad:

ÿ (EN) President Von der Leyen had en heeft nog steeds de wettelijke plicht om in de beschouwde omstandigheden op te treden, voor zover het internationale recht een persoon met openbaar gezag de plicht oplegt om op te treden om mensenlevens te beschermen.

ÿ President Von der Leyen had en heeft nog steeds het vermogen om op te treden; middelen voor haar beschikbaar waren (en nog steeds zijn) om haar handelingsplicht te vervullen. Dit wordt bevestigd door de acties die de Europese Commissie onder haar voorzitterschap in andere contexten heeft ondernomen om het plegen van oorlogsmisdaden te voorkomen en het vermogen van bepaalde machten om militaire operaties uit te voeren (bijvoorbeeld internationale operaties) te beperken.

sancties tegen de Russische Federatie in de context van het conflict in Oekraïne).

ÿ Als president Von der Leyen zou hebben gehandeld overeenkomstig haar wettelijke plicht om op te treden, in plaats van te hebben getracht "de vrijheid van handelen voor Israël te garanderen in de voortzetting van de campagne", zouden de misdaden aanzienlijk minder waarschijnlijk zijn geweest, of zelfs helemaal niet. die op zijn minst over zo'n lange periode en op zo'n schaal en omvang zouden kunnen worden gepleegd.

Communicatie

aan het bureau van de aanklager van het Internationaal Strafhof

---

Verantwoordelijkheid van de voorzitter van de Europese Commissie

voor het helpen en aanzetten tot het plegen van oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid

en genocide door de Israëlische strijdkrachten in de Gazastrook

---

A. Introductie

Deze mededeling is gericht aan het Openbaar Ministerie (hierna **1.**
"OTP") van het Internationaal Strafhof (hierna het **"ICC"** of het **"Hof"),** overeenkomstig artikel 15 van het Statuut van Rome inzake het ICC1 , op grond waarvan de aanklager *ambtshalve* onderzoeken kan initiëren op basis van informatie over misdrijven die onder de jurisdictie van het Hof vallen. De onderhavige mededeling verschaft dergelijke informatie over de zaak van de voorzitter van de Europese Commissie, mevrouw Ursula von der Leyen.

2. In de onderhavige mededeling wordt aan de hand van feiten en bewijsmateriaal aangetoond dat er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat mevrouw Ursula von der Leyen medeplichtig is aan een aantal schendingen van het internationaal humanitair recht, die neerkomen op misdaden die binnen de jurisdictie van het Hof vallen, gepleegd door de Israëlische strijdkrachten (officieel "Israeli Defense Forces" of **"IDF" genoemd)** tegen Palestijnse burgers in de bezette Palestijnse gebieden (hierna de **"OPT"),** inclusief de Gazastrook. Anders gezegd, in deze mededeling wordt beweerd dat mevrouw Ursula von der Leyen strafrechtelijk verantwoordelijk en aansprakelijk zal zijn voor een aantal oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die zijn gepleegd (en nog steeds worden gepleegd) door de Israëlische strijdkrachten in de Verenigde Staten. OPT, voor zover zij heeft geholpen, geholpen en anderszins heeft bijgestaan bij het plegen of een poging tot het plegen van dergelijke misdrijven, met inbegrip van het verschaffen van de middelen voor het plegen ervan, in de zin van artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van Rome van de ICC. Uit de onderhavige mededeling blijkt ook dat mevrouw Ursula von der Leyen dit heeft gedaan, door middel van een reeks positieve daden en nalatigheden, in haar officiële hoedanigheid van voorzitter van de Europese Commissie, met volledige kennis van de

---

[1] Statuut van Rome aangenomen door de Diplomatieke Conferentie van Gevolmachtigden van de Verenigde Naties inzake de oprichting van een Internationaal Strafhof op 17 juli 1998, van kracht op 1 juli 2002, *Verenigde Naties, Treaty Series,* vol. 2187, nr. 38544.

het feit dat haar handelen en nalaten substantiële hulp zou opleveren voor de daders van de betrokken misdaden; zodat zij geacht wordt te hebben gehandeld “met het doel het plegen van dergelijke [] misdaden] te vergemakkelijken”, in de zin van artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van Rome.

3. De onderhavige mededeling is als volgt opgebouwd. Het beschrijft eerst kort de jurisdictie van het ICC **(Deel** B). Vervolgens wordt een feitelijke samenvatting gegeven van de verschillende daden, waaronder verklaringen van mevrouw Ursula von der Leyen, die kunnen kwalificeren als medeplichtigheid door middel van hulp en aanmoediging bij misdaden begaan door de IDF tegen Palestijnse burgers in de OTP, inclusief de Gazastrook. en geeft de relevante feitelijke achtergrond van deze verklaringen en acties, dat wil zeggen de genocidale verklaringen van Israëlische functionarissen uit de tijd van deze verklaringen en acties, zoals vastgelegd door een aantal open bronnen, en als zodanig geïdentificeerd door het Internationaal Gerechtshof,2 en de hedendaagse verslagen van schendingen van het internationaal humanitair recht begaan door de IDF **(sectie** C). Vervolgens herinnert het kort aan de beginselen die medeplichtigheid bepalen door middel van hulp en aanmoediging in de zin van artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van Rome inzake het ICC, zoals verduidelijkt door de jurisprudentie van internationale strafrechtbanken en tribunalen **(sectie** D), alvorens deze principes toe te passen op de feiten opgesomd in Deel B, dat wil zeggen de relevante verklaringen, handelingen en nalatigheden van mevrouw Ursula von der Leyen, waarbij wordt aangetoond dat de relevante verklaringen en handelingen voldoen aan alle geaccepteerde criteria voor medeplichtigheid door middel van hulp en medeplichtigheid **(Deel** E). Tenslotte gaat de mededeling kort in op kwesties als complementariteit **(deel** F) en ernst **(deel** G).

B. Jurisdictie

4. Er wordt respectvol naar voren gebracht dat de OTP ervan overtuigd kan zijn dat de misdaden waarnaar in deze mededeling wordt verwezen, binnen de jurisdictie van het ICC vallen. In de volgende paragrafen wordt vastgesteld dat aan alle relevante jurisdictievereisten is voldaan.

5. Met betrekking tot de jurisdictie *ratione materiae* verwijzen we naar de beschuldigingen en juridische analyses die respectievelijk zijn gegeven in Sectie C *(Feitelijke achtergrond)* en E *(Medeplichtigheid door hulp en medeplichtigheid in de context van steun aan Israëlische acties)* hieronder.

6. Aangevoerd wordt dat rechtsmacht *ratione personae* ook bestaat aangezien de in deze mededeling beschreven misdaden zijn gepleegd door een onderdaan van een staat die partij is bij het Statuut van Rome, dat wil zeggen de Bondsrepubliek Duitsland.

7. Wat de jurisdictie *ratione temporis betreft,* hebben de in deze mededeling genoemde handelingen plaatsgevonden sinds oktober 2023, dat wil zeggen na de inwerkingtreding van het Statuut van Rome, zowel in het algemeen (1 juli 2002) als met betrekking tot Duitsland (1 juli 2002) en Palestina (1 april 2015).

8. Ten slotte wordt, wat de rechtsmacht *ratione loci* betreft , aangevoerd dat de misdaden die in deze mededeling worden beschreven zowel zijn gepleegd op het grondgebied van de staten die partij zijn bij het Statuut van Rome, dat wil zeggen in België (waar de Europese Commissie haar zetel heeft en mevrouw von der Leyen haar functie uitoefent) en Duitsland (waarvan mevrouw von der Leyen de nationaliteit heeft), en in het specifieke geval van medeplichtigheid dat het onderwerp van deze kwestie vormt

---

[2] Zie ICJ, *Toepassing van het Verdrag inzake de preventie en bestraffing van genocide in de Gazastrook (Zuid-Afrika v. Israël), Beschikking van 26 januari 2024 (Voorlopige maatregelen),* para. 52.

mededeling dat deze daden (dat wil zeggen het helpen en aanzetten tot de misdaden van de opdrachtgevers) hebben plaatsgevonden in verband met, en het plegen van, oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide, gepleegd op het grondgebied van een andere staat die partij is bij het Rome Statuut, dat wil zeggen Palestina.

C. Feitelijke achtergrond

9. Deze mededeling is bedoeld om geselecteerde verklaringen en acties te presenteren Voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, zou kunnen kwalificeren als medeplichtigheid door middel van hulp en aanmoediging bij misdaden gepleegd door de IDF tegen Palestijnse burgers in de OTP, inclusief de Gazastrook.

10. Deze verklaringen en acties worden in de huidige mededeling op een niet-uitputtende manier gerapporteerd en concentreren zich op vroege verklaringen, afgelegd in de dagen en weken onmiddellijk na de aanvallen van Palestijnse militante groepen op 7 oktober 2023 op verschillende IDF-locaties en Israëlische strijdkrachten. nederzettingen. Het is dus mogelijk dat de huidige mededeling van tijd tot tijd moet worden aangevuld in het licht van de lopende acties van president Ursula von der Leyen en van de situatie die zich ter plaatse in de bezette Palestijnse gebieden ontvouwt.

11. Met betrekking tot dergelijke oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die zijn gepleegd (en nog steeds worden gepleegd) door de Israëlische strijdkrachten in de bezette Palestijnse gebieden, stellen de auteurs van deze mededeling respectvol dat het niet nodig is om in detail uiteen te zetten, noch zelfs in het kort de geschiedenis van dergelijke misdaden, aangezien de OTP ruimschoots op de hoogte is van het bestaan ervan gedocumenteerd door de media en verzameld en gepresenteerd door NGO's en vooral door verschillende officiële rapporten van organen, instanties en agentschappen van de Verenigde Naties.[3]

12. Na de aanvallen van Palestijnse militante groeperingen op 7 oktober 2023, al op **11 oktober 2023,** verklaarde voorzitter Ursula von der Leyen van de Europese Commissie, verwijzend naar de aanslagen van 7 oktober, dat "er maar één reactie op kan bestaan. Europa staat achter Israël. En wij steunen volledig het recht van Israël om zichzelf te verdedigen". Ze voegde eraan toe: "Ik heb met president Herzog gesproken en hem mijn volledige steun betuigd".[4] Op dezelfde dag (11 oktober 2023) woonde ze een ceremonie bij "in solidariteit met de slachtoffers van de terreuraanslagen in Israël" in het Europees Parlement. waarin de voorzitter van het Europees Parlement, Roberta Metsola, de aanslagen van 7 oktober 'de ergste terroristische aanslag in generaties' noemde. Metsola richtte zich tot de Israëlische ambassadeur Regev en zei: "Wij staan achter u".[5]

13. Op het moment dat deze eerste uitingen van onvoorwaardelijke steun aan Israël werden geuit, waren er al diverse genocidale verklaringen publiekelijk afgegeven door de hoogste Israëlische autoriteiten.

[3] Zie bijvoorbeeld het rapport van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties, Human rights situation in the Occupied Palestijnse Gebieden, inclusief Oost-Jeruzalem, en de verplichting om verantwoording en gerechtigheid te verzekeren (A/HRC/55/28), 4 maart 2024.

[4] Europese Commissie, 'Verklaring van voorzitter von der Leyen ter gelegenheid van de minuut stilte gehouden door het College ter ere van de slachtoffers van de terroristische aanslagen in Israël, in aanwezigheid van de ambassadeur van Israël bij de EU", 11 oktober 2023.

[5] Europees Parlement, president Metsola in solidariteit met de slachtoffers van de terreuraanslagen in Israël, druk op Uitgave, 11 oktober 2023.

politieke en militaire leiders. Op 7 oktober 2023 zei premier Benjamin Netanyahu bijvoorbeeld in een televisietoespraak van het regeringspersbureau tegen de bevolking van Gaza “nu te vertrekken omdat we overal met geweld zullen optreden”.6 Op 9 oktober 2023 zei minister van Defensie Yoav Gallant adviseerde in een 'situatie-update' van het Israëlische leger dat Israël “een volledige belegering van Gaza oplegde. Geen elektriciteit, geen voedsel, geen water, geen brandstof. Alles is gesloten. We vechten tegen menselijke dieren en we handelen dienovereenkomstig”.7 Gallant informeerde de troepen aan de grens met Gaza ook dat hij “alle beperkingen had opgeheven”,8 en verklaarde in termen dat: “Gaza niet zal terugkeren naar wat het voorheen was. We zullen alles elimineren. Als het niet één dag duurt, duurt het een week. Het zal weken of zelfs maanden duren, we zullen alle plaatsen bereiken”.9 Hij kondigde verder aan dat Israël op weg was naar “een volledige reactie” en dat hij “elke beperking” voor de Israëlische strijdkrachten had opgeheven.10 Op 8 oktober 2023 kondigde de Israëlische Minister van Financiën Bezalel Smotrich verklaarde tijdens een bijeenkomst van het Israëlische kabinet dat “we een klap moeten uitdelen die al vijftig jaar niet meer is gezien en Gaza moeten neerhalen”.11

14. Ondanks deze verklaringen sprak Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, in een toespraak tot de Israëlische premier Netanyahu tijdens haar bezoek aan Israël op **13 en 14 oktober 2023,** krachtig en in duidelijke bewoordingen haar onvoorwaardelijke steun voor Israël uit.

Verwijzend naar de aanslagen van 7 oktober als een “onuitsprekelijke tragedie”, verklaarde ze dat “er maar één mogelijke reactie is: Europa staat achter Israël. En Israël heeft het recht zichzelf te verdedigen. In feite heeft het de plicht zijn volk te verdedigen. En we moeten de wreedheden begaan door Hamas bij hun naam noemen. Dit is terrorisme. Dit is een oorlogsdaad. Niets kan rechtvaardigen wat Hamas heeft gedaan. Dit is het moment om solidair te zijn met Israël en zijn volk. En dit is waarom ik hier ben”. Ze voegde eraan toe: “Laat me ook heel duidelijk zijn dat alleen Hamas verantwoordelijk is voor wat er gebeurt”. “Ik weet dat de reactie van Israël zal aantonen dat het een democratie is.”12

[6] “De IDF zal onmiddellijk al haar kracht gebruiken om de capaciteiten van Hamas te vernietigen. We zullen ze vernietigen en we zullen deze donkere dag die ze de staat Israël en zijn burgers hebben opgedrongen, krachtig wreken. Zoals Bialik schreef: 'Wraak voor het bloed van een klein kind is nog niet door Satan bedacht'. Alle plaatsen waar Hamas zich schuilhoudt en opereert, in die slechte stad, zullen we in puin veranderen. Ik zeg tegen de inwoners van Gaza: vertrek nu, want we zullen overal krachtig optreden. Aan onze geliefde IDF-soldaten, politieagenten en veiligheidstroepen: onthoud dat u de voortzetting bent van de helden van het Joodse volk, van Jozua, Juda Maccabee en de helden van 1948 en van alle oorlogen in Israël. Je vecht nu voor het huis en de toekomst van ons allemaal. Wij zijn allemaal bij je. We houden allemaal van je. Wij groeten u allemaal. Vandaag heb ik met de Amerikaanse president Biden en met andere wereldleiders gesproken om de vrijheid van handelen voor Israël bij de voortzetting van de campagne te garanderen. Ik dank president Biden voor zijn krachtige en duidelijke woorden. Ik dank de president van Frankrijk, de premier van Groot-Brittannië en vele andere leiders voor hun onvoorwaardelijke steun aan Israël.” – Ministerie van Buitenlandse Zaken van Israël, persbericht, verklaring van premier Benjamin Netanyahu, 7 oktober 2023.

[7] Stelling door de Israëlische minister van Defensie Yoav Gallant, 9 oktober 2023.

[8] Video vrijgegeven door het Israëlische Ministerie van Defensie, Kipa News, 10 oktober 2023. Vertaling in Emanuel Fabian, “Gallant: Israël gaat volledig in de aanval, Gaza zal nooit meer terugkeren naar wat het was”, The Times of Israel (10 oktober 2023).

[9] Video vrijgegeven door het Israëlische Ministerie van Defensie, Kipa News, 10 oktober 2023. Vertaling in “Israëlische minister van Defensie waarschuwt Hamas 'Will Regret' Deadly Attacks”, Bloomberg (10 oktober 2023).

[10] Bill Hutchinson, “Gebombardeerd door Israëlische luchtaanvallen worden de omstandigheden in Gaza steeds nijpender naarmate de stroom uitvalt”, ABC News (12 oktober 2023).

[11] “Door meer dan 100 mensen naar Gaza te ontvoeren, heeft Hamas Netanyahu in een politieke band gebracht”, *De tijden van Israël* (8 oktober 2023).

[12] Europese Commissie, 'Verklaring van president Von der Leyen met de Israëlische premier Netanyahu', 14 oktober 2023.

15. Deze verklaring werd afgelegd terwijl president Isaac Herzog twee dagen eerder, op 12 oktober 2023, duidelijk had gemaakt dat Israël geen onderscheid maakte tussen militanten en burgers in Gaza. onder wie kinderen: "Het is een hele natie die verantwoordelijk is. Het is niet waar deze retoriek over burgers die zich niet bewust zijn en er niet bij betrokken zijn. Het is absoluut niet waar. … en we zullen vechten totdat we hun ruggengraat breken".13 Netanyahu van zijn kant had destijds (op 13 oktober 2023) al verklaard dat "[we] onze vijanden met ongekende kracht aanvallen".14

Op 15 oktober 2023, toen Israëlische luchtaanvallen al meer dan 2.670 Palestijnen hadden gedood, waaronder 724 kinderen,15 verklaarde de premier dat Israëlische soldaten "de reikwijdte van de missie begrijpen" en klaar staan "om de bloeddorstige monsters te verslaan die in opstand zijn gekomen tegen Israël.] om ons te vernietigen".16 En de Israëlische minister van Energie en Infrastructuur Israel Katz had op 13 oktober 2023 al verklaard: "De hele burgerbevolking in Gaza krijgt het bevel onmiddellijk te vertrekken. We zullen winnen. Ze zullen geen druppel water of een enkele batterij ontvangen totdat ze de wereld verlaten."17 De dag ervoor (12 oktober 2023) had hij 'getwitterd': 'Humanitaire hulp aan Gaza? Er zal geen elektrische schakelaar worden aangezet, er zal geen waterkraan worden geopend en er zal geen brandstofwagen binnenkomen totdat de Israëlische ontvoerden naar huis zijn teruggekeerd. Humanitarisme voor

humanisme. En niemand zal ons moraliteit prediken".18

16. Op **17 oktober 2023,** terug van haar bezoek aan Israël, sprak Von der Leyen een buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad toe, met een verwijzing naar "een andere gruwelijke terreurdaad".
aanval van Hamas op Israël. 1.400 Israëliërs en andere staatsburgers werden op één dag afgeslacht. Hamas neemt bijna 200 gijzelaars. Wij roepen op tot hun onmiddellijke vrijlating. In Israël sprak ik met gezinnen. Bijvoorbeeld een gezin waarvan de 82-jarige grootmoeder door Hamas was ontvoerd; een moeder die wanhopig op zoek was naar haar 22-jarige dochter, ontvoerd door Hamas op het festival in Israël".19 "In het licht hiervan", stelde Von der Leyen, "is het voor iedereen duidelijk dat Israël het recht heeft om zichzelf te verdedigen in overeenstemming met het internationaal en humanitair recht".20 Vervolgens voegde ze eraan toe: "Maar dat is nog niet alles. De terreur van Hamas brengt ook enorm lijden onder het Palestijnse volk."21 "We moeten dus zorg dragen voor het Palestijnse volk en hun

---

[13] Rageh Omaar, 'Israëlische president Isaac Herzog zegt dat Gazanen in opstand hadden kunnen komen om het 'kwaadaardige' Hamas te bestrijden', ITV Nieuws 13 oktober 2023.

[14] Adres door de premier van Israël, (13 oktober 2023). Vertaling in "'Slechts het begin' zegt Netanyahu terwijl Israël de eerste invallen doet in Gaza", Reuters (13 oktober 2023).

[15] UNICEF, Document voor onmiddellijke behoeften in de staat Palestina (oktober – december 2023) (17 oktober 2023), (Totaal vanaf 17.45 uur, 15 oktober 2023; kinderen vanaf 12.00 uur, 14 oktober 2023)

[16] Het kabinet van de Israëlische premier, premier Netanyahu, vraagt de ministers op te staan voor een moment van stilte (15 oktober 2023).

[17] 7 Israel Katz, minister van Energie en Infrastructuur, lid van het Politiek-Veiligheidskabinet, lid van de Knesset, @Israel_katz, Tweet (18:01 uur, 13 oktober 2023).

[18] Israel Katz, minister van Energie en Infrastructuur, lid van het Politiek-Veiligheidskabinet, lid van de Knesset, @Israel_katz, Tweet (7:34 uur, 12 oktober 2023). Vertaling in "Eerst: geen stroom, water of brandstof voor Gaza totdat de gijzelaars zijn vrijgelaten, zegt Israël", *The Guardian* (12 oktober 2023).

[19] Europese Commissie, Openingsverklaring van voorzitter Von der Leyen op de gezamenlijke persconferentie met Voorzitter Michel ter gelegenheid van de buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad, 17 oktober 2023.

[20] Europese Commissie, Openingsverklaring van voorzitter Von der Leyen op de gezamenlijke persconferentie met Voorzitter Michel ter gelegenheid van de buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad, 17 oktober 2023.

[21] Europese Commissie, Openingsverklaring van voorzitter Von der Leyen op de gezamenlijke persconferentie met Voorzitter Michel ter gelegenheid van de buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad, 17 oktober 2023.

humanitaire behoeften. Er is geen tegenstrijdigheid in het solidair zijn met Israël en het optreden voor de humanitaire behoeften van de Palestijnen.22

17. Vervolgens verklaarde Von der Leyen op **18 oktober 2023** voor het Europees Parlement: "Israël heeft het recht op zelfverdediging, in overeenstemming met het internationaal recht. Hamas zijn terroristen. En het Palestijnse volk lijdt ook onder die terreur. En wij moeten ze steunen. En het is niet tegenstrijdig om solidair te zijn met Israël en te handelen in de humanitaire behoeften van het Palestijnse volk. Ik heb Israël vele malen in mijn leven bezocht. Maar deze keer zag ik een natie die tot in de kern geschokt was. Ik was getroffen toen ik hetzelfde verzoek hoorde van alle mensen met wie ik sprak. Van president Herzog, van premier Netanyahu, van alle krachten in de eenheidsregering, van families van de ontvoerden. Ze vroegen allemaal om solidariteit en duidelijke woorden. En dit is het minste wat we kunnen doen voor het volk Israël. Deze gruwel vraagt om een gezamenlijk antwoord van ons. Als mensen, als verdedigers van een vrije wereld, als burgers van Europa waar haat, terreur en racisme geen plaats hebben. Europa staat op dit donkere moment achter Israël."23 "Dit is het essentiële uitgangspunt. En ik denk dat het belangrijk was om deze boodschap van solidariteit persoonlijk uit te dragen, in Israël, slechts enkele dagen na de Hamas-aanval. Alleen als we de pijn van Israël en zijn recht om zichzelf te verdedigen erkennen, zullen we de geloofwaardigheid hebben om te zeggen dat Israël moet reageren als een democratie, in overeenstemming met het internationaal humanitair recht. En dat het van cruciaal belang is om het leven van burgers te beschermen, zelfs en vooral midden in een oorlog".24

18. Twee dagen vóór deze toespraak tot het Europees Parlement, op **16 oktober 2023,** had de Israëlische premier Netanyahu in een formele toespraak tot de Israëlische Knesset de situatie beschreven als "een strijd tussen de kinderen van het licht en de kinderen van de duisternis, between humanity and the law of the jungle",25 een ontmenselijkend thema waar hij herhaaldelijk op terugkwam, onder meer: op 3 november 2023, in een brief aan Israëlische soldaten en officieren, eveneens gepubliceerd op het platform 'X' (voorheen Twitter); in de brief werd beweerd dat: "dit de oorlog is tussen de zonen van het licht en de zonen van de duisternis. We zullen onze missie niet opgeven totdat het licht de duisternis overwint – het goede zal het extreme kwaad verslaan dat ons en de hele wereld bedreigt."26 De Israëlische premier kwam ook terug op het thema in zijn 'Kerstboodschap' en stelde: "we worden geconfronteerd met monsters, monsters die kinderen hebben vermoord in het bijzijn van hun ouders […] Dit is niet alleen een strijd van Israël tegen deze barbaren, het is een strijd van de beschaving tegen het barbarisme".27 Op 28 oktober 2023, terwijl de Israëlische strijdkrachten zich voorbereidden Na hun landinvasie in Gaza beriep de premier zich op het bijbelse verhaal van de totale vernietiging van Amalek door de Israëlieten en zei: "Je moet je herinneren wat Amalek je heeft aangedaan, zegt

[22] Europese Commissie, Openingsverklaring van voorzitter Von der Leyen op de gezamenlijke persconferentie met Voorzitter Michel ter gelegenheid van de buitengewone bijeenkomst van de Europese Raad, 17 oktober 2023.

[23] Europese Commissie, toespraak van voorzitter von der Leyen tijdens het plenaire debat van het EP over de verachtelijke terroristische aanslagen van Hamas op Israël, het recht van Israël om zichzelf te verdedigen in overeenstemming met het humanitaire en internationale recht en de humanitaire situatie in Gaza, 18 oktober 2023.

[24] Europese Commissie, toespraak van voorzitter von der Leyen tijdens het plenaire debat van het EP over de verachtelijke terroristische aanslagen van Hamas op Israël, het recht van Israël om zichzelf te verdedigen in overeenstemming met het humanitaire en internationale recht en de humanitaire situatie in Gaza, 18 oktober 2023.

[25] Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken, persbericht: Fragment uit de opmerkingen van premier Netanyahu bij de opening van de Wintervergadering van de tweede zitting van de 25e Knesset, 16 oktober 2023.

[26] Kabinet van de premier in het Hebreeuws, @IsraeliPM_heb, Tweet (11:44 uur, 3 november 2023).

[27] Israëlische ministerie van Buitenlandse Zaken, kerstboodschap van premier Netanyahu, 24 december 2023.

onze Heilige Bijbel. En dat herinneren we ons wel."28 De premier verwees opnieuw naar Amalek in de brief die op 3 november 2023 aan Israëlische soldaten en officieren werd gestuurd.29 De relevante bijbelpassage luidt als volgt: "Ga nu, val Amalek aan, en verbied alles wat toebehoort aan hem. Spaar niemand, maar dood zowel mannen als vrouwen, zuigelingen en zuigelingen, ossen en schapen, kamelen en ezels."30

19. Opgemerkt moet worden dat in deze context honderden EU-functionarissen en -personeel in een vertrouwelijke brief aan Von der Leyen op **21 oktober 2023** haar bekritiseerden vanwege "de *onvoorwaardelijke steun* van de Commissie [zij] vertegenwoordig[en] voor een van de twee partijen". "We erkennen nauwelijks de waarden van de EU in *de schijnbare onverschilligheid die onze instelling de afgelopen dagen heeft getoond* tegenover de voortdurende massamoord op burgers in de Gazastrook, met minachting voor de mensenrechten en het internationaal humanitair recht." Ze hekelden een "octrooivertoning van dubbele normen, die de blokkade (water en brandstof) van Rusland tegen het Oekraïense volk als een terreurdaad beschouwt, terwijl de identieke daad van Israël tegen het volk van Gaza volledig wordt genegeerd. Wij kunnen geen stille waarnemers blijven als de instelling die u als president vertegenwoordigt niet alleen niet in staat is geweest de Palestijnse tragedie die zich decennialang volledig ongestraft afspeelt een halt toe te roepen, maar door haar recente ongelukkige acties of standpunten *de vrije hand lijkt te geven aan de versnelling en de legitimiteit van een oorlogsmisdaad in de Gazastrook".31*

20. Op **22 oktober 2023** herhaalde mevrouw von der Leyen eerdere verklaringen tijdens een toespraak voor de jongerenorganisatie van haar Duitse CDU/CSU-fractie in Braunschweig, Duitsland. Terwijl ze stelde dat elke Israëlische verdediging tegen de terreurgroep Hamas 'in overeenstemming moet zijn met het internationaal recht', benadrukte ze dat 'er geen tegenstrijdigheid is in het solidair zijn met Israël en het bieden van humanitaire hulp in Gaza.' Ze vergeleek ook de rol van Israël in het conflict met de verdediging van Oekraïne tegen Russische agressie: "Al deze conflicten hebben één ding gemeen: ze gaan over de strijd tussen degenen die vrede, evenwicht, vrijheid en samenwerking zoeken – en degenen die niets van dat alles willen. dit omdat zij profiteren van de chaos en wanorde".32

21. Deze korte samenvatting van de verklaringen en acties van president von der Leyen, tegen de achtergrond van enkele van de meest opvallende publieke genocidale verklaringen en oorlogsmisdaden gepleegd door de IDF in de Gazastrook, zou tot op de dag van vandaag voor onbepaalde tijd kunnen worden uitgebreid. De auteurs van de onderhavige mededeling hebben het onnodig geacht om aan deze korte samenvatting toe te voegen, ook al moet het verzamelen van bewijsstukken van soortgelijke verklaringen en acties wellicht doorgaan.

[28] Adres door de premier van Israël, 28 oktober 2023. Vertaling in "Israël-Hamas oorlog: 'We zullen vechten en we zullen winnen', zegt Benjamin Netanyahu", *Sky News* (28 oktober 2023).

[29] Kabinet van de premier in het Hebreeuws, @IsraeliPM_heb, Tweet (11:43 uur 3 november 2023).

[30] 1 Samuël 15:1-34.

[31] Brief van 850 EU-ambtenaren en personeel aan EC-voorzitter Von der Leyen, 21 oktober 2023 (cursivering toegevoegd).

[32] Zie Politico, 'Von der Leyen verdubbelt zijn pro-Israël standpunt, haalt uit naar Iran', 22 oktober 2023.

D. Algemene normen voor medeplichtigheid aan het internationaal strafrecht

22. Artikel 25 lid. 3 van het Statuut van Rome *(Individuele strafrechtelijke aansprakelijkheid)* voorziet in de strafrechtelijke aansprakelijkheid voor medeplichtigheid van degenen die 'medeplichtigheid of anderszins assisteren' bij het plegen van misdrijven die onder de jurisdictie van het Hof vallen, in het volgende voorwaarden:

> In overeenstemming met dit Statuut is een persoon strafrechtelijk verantwoordelijk en aansprakelijk voor bestraffing voor een misdrijf dat onder de jurisdictie van het Hof valt, indien die persoon:
>
> […]
>
> (c) Met het oog op het vergemakkelijken van het plegen van een dergelijk misdrijf, hulp, hulp of anderszins assisteren bij het plegen ervan of de poging daartoe, met inbegrip van het verschaffen van de middelen voor het plegen ervan.

23. De termen 'hulp en medeplichtigheid' zijn in de context van het ICC niet uitwisselbaar: de bewoordingen van artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van het ICC geven aan dat elk ervan zijn eigen betekenis heeft.33 Meer specifiek betekent 'hulp 'verwijst naar het verlenen van praktische of materiële hulp bij het plegen van een misdrijf, terwijl 'medeplichtigheid' duidt op het bieden van aanmoediging of morele steun aan het plegen van een misdrijf. Hulp en medeplichtigheid is daarom een bijkomende vorm van aansprakelijkheid waarbij de verdachte het plegen (of op zijn minst de poging daartoe) van misdaden door anderen (dat wil zeggen de opdrachtgevers) zou hebben gefaciliteerd.34

24. De bewoordingen van artikel 25, lid 3, onder c), maken ook duidelijk dat hulp en aanmoediging slechts twee manieren zijn van andere mogelijke vormen van 'hulp', waarbij de laatste dus als een soort overkoepelende term dient.35 Dus 'het bieden van de middelen' voor het plegen van een misdrijf is slechts een bijzonder voorbeeld van hulpverlening.36

1. Het materiële element *(actus reus)* maatstaf voor medeplichtigheid

25. Wat het materiële element (actus reus) betreft, zijn de volgende elementen van aansprakelijkheid voor medeplichtigheid, overeenkomstig artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van het Internationaal Strafhof, en in het licht van de jurisprudentie van *ad hoc* en hybride internationale straftribunalen, zijn goed ingeburgerd en niet controversieel:

---

[33] A. Eser, 'Individuele strafrechtelijke aansprakelijkheid', in A. Cassese, P. Gaeta, JRWD Jones (eds), *Het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof: A Commentary* (Oxford: Oxford University Press, 2002), vol. Ik p. 798.

[34] MJ Ventura, 'Aiding and Abetting', in J. de Hemptinne, R. Roth en E. van Sliedregt (eds), *Modes of Liability in International Criminal Law* (Cambridge: Cambridge University Press, 2019) 173-256, para. 2. Zie ook A. Eser, 'Individual Criminal Responsibility', supra noot 33, vol. Ik p. 798.

[35] A. Eser, 'Individual Criminal Responsibility', supra noot 33, vol. Ik p. 798.

[36] A. Eser, 'Individual Criminal Responsibility', supra noot 33, vol. Ik p. 798.

ÿ Ten eerste kan de *actus reus* optreden vóór, tijdens of na het misdrijf in kwestie gepleegd.37

ÿ De locatie waar de *actus reus* plaatsvindt kan ver verwijderd zijn van het tijdstip en de locatie waar het misdrijf in kwestie is gepleegd;38 de verdachte hoeft niet persoonlijk aanwezig te zijn geweest tijdens het plegen van het misdrijf.39

ÿ Aanmoediging of morele steun hoeft niet expliciet te zijn; het aanwezig zijn op of nabij de plaats delict als stille toeschouwer, vooral wanneer de verdachte zich in een gezagspositie bevindt, kan worden opgevat als stilzwijgende goedkeuring of aanmoediging van het misdrijf.40

ÿ Volgens artikel 25, lid 3, onder c), van het Statuut van het ICC is de *poging tot het* plegen van een misdrijf voldoende om de aansprakelijkheid voor 'medeplichtigheid' te laten ontstaan, dat wil zeggen dat het niet nodig is dat het misdrijf in kwestie volledig is gepleegd uit of voltooid. De onderliggende grondgedachte is dat medeplichtigheid door hulp, net als uitlokking, een vorm van aanvullende aansprakelijkheid is met betrekking tot het hoofdmisdrijf; dit betekent dat het de verwezenlijking (of op zijn minst de poging) van een misdrijf moet ondersteunen. Daarom blijven voorbereidende bijdragen, ook al zijn ze bedoeld om het plegen van een misdrijf mogelijk te maken, onbestraft als het beoogde hoofdmisdrijf niet wordt gepleegd. Als het hoofdmisdrijf echter tenminste het stadium van een poging bereikt, maakt het niet uit op welk tijdstip en op welke plaats tijdens de voorbereiding en uitvoering van het misdrijf de hulp is verleend.41

ÿ De steun van de hulpverlener en medeplichtige moet een substantieel effect hebben gehad op het plegen van het misdrijf.42 In de jurisprudentie is echter gesteld dat er geen minimumdrempel vereist is om de bijdrage als effect te kunnen beschouwen: ' aan de elementen van deze vorm van aansprakelijkheid wordt voldaan voor zover de bijdrage van de medeplichtige een effect had op het plegen van het strafbare feit.'43 Het werd voldoende geacht dat 'de persoon hulp [verleent] aan het plegen van een misdrijf'. ' zonder het vereiste niveau van bijdrage aan de misdaden te bepalen.44 In wezen 'vereist de vorm van bijdrage op grond van artikel 25, lid 3, onder c) […] niet dat aan een specifieke drempel wordt voldaan'.45

---

[37] Zie bijvoorbeeld ICTY, *Blaškiÿ,* Arrest van de Kamer van Beroep, IT-95-14-A, 29 juli 2004, para. 48

[38] Zie bijvoorbeeld ICTY, Blaškiÿ, Arrest van de Beroepskamer, supra noot 37, para. 48.

[39] Zie bijvoorbeeld SCSL, *Taylor,* Appeals Chamber Arrest, SCSL-03-01-A, 26 september 2013, punt 370.

[40] ICTY, *Brÿanin,* arrest van de Kamer van Beroep, IT-99-36-A, 3 april 2007, para. 273: 'Een verdachte kan worden veroordeeld wegens medeplichtigheid aan een misdrijf wanneer vaststaat dat zijn gedrag neerkwam op stilzwijgende goedkeuring en aanmoediging van het misdrijf en dat dergelijk gedrag substantieel heeft bijgedragen aan het misdrijf'.

[41] A. Eser, 'Individual Criminal Responsibility', in A. Cassese, P. Gaeta, JRWD Jones (eds), *The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary* (Oxford: Oxford University Press, 2002), vol. ik, blz. 798-799.

[42] Zie bijvoorbeeld ICTY, *Blaškiÿ,* Arrest van de Beroepskamer, supra noot 37, para. 48.

[43] ICC, *Bemba et al.,* Bevestiging van de ten laste gelegde beslissing, ICC-01/05-01/13-749, 11 november 2014, punt 35.

[44] ICC, *Blé Goudé,* Bevestiging van de ten laste gelegde beslissing, ICC-02/11-02/11-186, 11 december 2014, punt 167.

[45] ICC, *Bemba et al.,* Arrest van de Trial Chamber, ICC-01/05-01/13-1989-Red, 19 oktober 2016, punt 93.

ÿ Er is geen bewijs vereist van een plan of overeenkomst tussen de hulpverlener en de dader en de hoofddader.46

ÿ Het is niet noodzakelijk dat de verdachte gezag of controle over de opdrachtgever heeft gehad dader.47

ÿ De hulp hoeft niet rechtstreeks aan de hoofddader te worden gegeven en door hem/haar te worden gebruikt bij het plegen van het misdrijf; de essentiële vraag is of kan worden gesteld dat de daden en het gedrag van de verdachte substantieel hebben bijgedragen aan het plegen van het misdrijf en niet aan de hoofddader.48

ÿ Het is niet nodig om vast te stellen dat de bijdrage van de hulpverlener en de medeplichtige als voorwaarde voor het misdrijf heeft gediend of dat het misdrijf niet zou hebben plaatsgevonden zonder de bijdrage van de hulpverlener en de medeplichtige (dat wil zeggen dat de bijdrage een conditio *sine qua* non was).49

26. Medeplichtigheid in de vorm van 'medeplichtigheid' kan ook ontstaan ***door nalatigheid.*** Het wordt nu algemeen erkend dat een nalatigheid een andere manier is waarop aan het gedragselement van aansprakelijkheid voor medeplichtigheid kan worden voldaan.50 Wat medeplichtigheid door nalatigheid betreft, gelden in het algemeen de volgende vereisten:

ÿ Hulp en aanmoediging door nalatigheid vereist dat de verdachte een wettelijke plicht heeft om te handelen de in aanmerking genomen omstandigheden.51

ÿ Om hulp en aansporing aan te trekken door nalatigheid moet de verdachte in staat zijn geweest om te handelen; De middelen moeten voor de verdachte beschikbaar zijn geweest om zijn/haar handelingsplicht te vervullen.52

---

[46] ICTY, *Tadiÿ,* arrest van de Kamer van Beroep, IT-94-1-A, 15 juli 1999, paragraaf 229(ii); ICTY, *Simiÿ et al.,* Arrest van de Trial Chamber, IT-95-9-T, 17 oktober 2003, punt 162; ICTY, *Brÿanin,* arrest van de kamer van beroep, supra noot 40, paragraaf 263; ECCC, arrest van de *Kaing* Trial Chamber, 001/18-07-2007/ECCC/TC/E188, 26 juli 2010, paragraaf 534; SCSL, *Taylor* Trial Chamber Arrest, SCSL-03-01-T, 18 mei 2012, punt 484.

[47] *Taylor* Appeal Arrest, supra noot 39, punt 370. Zie ook ICTY, *Aleksovski* Appeals Chamber Arrest, IT-95-14/1-A, 24 maart 2000, punt 170.

[48] *Taylor* Appeal Arrest, supra noot 39, punten 367-368 en 401; *Bemba et al.,* Arrest van de Kamer van Beroep, ICC-01/05-01/13-2275-Red, 8 maart 2018, punten 19, 1329

[49] Er is dus "geen bewijs vereist van een oorzaak-gevolgrelatie tussen het gedrag van de hulpverlener en de medeplichtige en het plegen van het misdrijf, of een bewijs dat dergelijk gedrag diende als opschortende voorwaarde voor het plegen van het misdrijf", ICTY, *Blaškiÿ ,* Arrest van de Kamer van Beroep, supra noot 37, para. 48.

[50] Zie M. Jackson, *Medeplichtigheid aan internationaal recht* (Oxford: Oxford University Press, 2015) 98.

[51] ICTY, *Popoviÿ et al.* Arrest van de Kamer van Beroep, IT-05-88-A, 30 januari 2015, punt 1740. Zie ook ICTR, *Ntagerura et al.,* Arrest van de Kamer van Beroep, ICTR-99-46-A, 7 juli 2006, punt 334 (verwijzend naar alle vormen van aansprakelijkheid op grond van artikel 6, lid 1, van het ICTR-statuut (waaronder medeplichtigheid valt)); ICTY, *Galiÿ,* Arrest van de Kamer van Beroep, IT-98-29-A, 30 november 2006, punt 175.

[52] *Ntagerura et al.* Arrest in hoger beroep, supra noot 51, punt 335; Arrest van de Kamer van Beroep van het ICTY, *Mrkšiÿ en Šljivanÿanin ,* IT-95-13/1-A, 5 mei 2009, punten 49, 82 en 154; ICTY, *Šainoviÿ et al.,* Arrest van de Kamer van Beroep, IT-05-87-A, 23 januari 2014, punt 1677.

ÿ Bij het helpen en aanmoedigen door nalatigheidszaken is de *actus reus* tevreden als de misdaden aanzienlijk minder waarschijnlijk zouden zijn geweest als de verdachte had gehandeld overeenkomstig zijn/haar wettelijke plicht acteren. [53]

2. De *herenrea-* standaard

27. Met betrekking tot de *mens rea*- vereisten voor medeplichtigheid aan aansprakelijkheid worden in het algemeen de volgende vereisten van toepassing geacht:

ÿ De verdachte hoeft niet te weten welk misdrijf precies bedoeld was en dat door de opdrachtgever is gepleegd, maar hij/zij moet zich wel bewust zijn van de essentiële elementen ervan, waaronder de gemoedstoestand van de opdrachtgever.54

ÿ De verdachte hoeft de bedoeling van de hoofddader niet te delen. [55]

ÿ Zoals hierboven uiteengezet, vereist artikel 25, lid 3, onder c) van het ICC-statuut dat een hulpverlener en medeplichtige optreedt 'met het *doel* het plegen van een misdrijf te vergemakkelijken' (cursivering toegevoegd). Aan het vereiste dat bijstand wordt verleend 'met het doel het plegen van' een misdrijf te vergemakkelijken, wordt in het algemeen geacht te zijn voldaan wanneer de verdachte op *de hoogte* was van de gevolgen van zijn handelingen of gedrag voor het plegen van de misdrijven.

ÿ Het vereiste *mens rea*- element van hulp en aanzetten wordt gekarakteriseerd wanneer kan worden aangenomen dat de verdachte 'zich bewust was van de substantiële waarschijnlijkheid' dat zijn gedrag zou kunnen bijdragen aan het plegen van de misdaden. Het is consequent gehouden door de jurisprudentie dat 'besef van de substantiële waarschijnlijkheid' een verwijtbare mentale toestand is voor hulp en aanmoediging onder internationaal gewoonterecht.56 Deze jurisprudentie

---

[53] *Mrkšiÿ en Šljivanÿanin* arrest in hoger beroep, supra noot 52, punten 97 en 100; *Šainovic et al.* Arrest in hoger beroep, supra noot 52, punten 1679 en 1682, fn. 5510; *Popoviÿ et al.* Arrest in hoger beroep, supra noot 51, punten 1741 en 1744.

[54] Arrest *Aleksovski* , supra noot 47, punten 162 en 164; ICTY, arrest van de Beroepskamer *van Krnojelac* , IT-97-25-A, 17 september 2003, punten 51-52; ICTY, *Blaškiÿ*- arrest, supra noot 37, paragraaf 50; ICTY, Arrest *Simiÿ* , Arrest Kamer van Beroep, IT-95-9-A, 28 november 2006, punt 86; *Brÿanin* -arrest, supra noot 40, punt 484; Arrest van de kamer van beroep *Blagojeviÿ en Jokiÿ* , IT-02-60-A, 9 mei 2007, punt 221; ICTR, *Nahimana et al.* Arrest van de Kamer van Beroep, ICTR-99-52-A, 28 november 2007, paragraaf 482; ICTR, *Karera* Appeals Chamber Arrest, ICTR-01-74-A, 2 februari 2009, paragraaf 321; Arrest in hoger beroep *Mrkšiÿ en Šljivanÿanin* , supra noot 52, punt 159; ICTY, *Lukiÿ en Lukiÿ,* arrest van de kamer van beroep, IT-98-32/1-A, 4 december 2012, punt 440; ICTY, *Perišiÿ,* Arrest van de Kamer van Beroep, IT-04-81-A, 28 februari 2013, punt 48.

[55] *Krnojelac* -arrest, supra noot 54, punten 51-52; ICTY, *Krstiÿ,* uitspraak van de kamer van beroep, IT-98-33-A, 19 april 2004, punten 140; *Simiÿ* -arrest, supra noot 54, punt 86; ICTR, *Seromba,* arrest van de Kamer van Beroep, ICTR-2001-66-A, 12 maart 2008, punt 56; *Kaing* Trial Arrest, supra noot 46, paragraaf 535; STL, Interlocutory Decision on the Applicable Law: Terrorism, Conspiracy, Homicide, Perpetration, Cumulative Charging, Appeals Chamber, STL-11-01/I/AC/R176bis/F0936, 16 februari 2011, paragraaf 225; ECCC, *Nuon en Khieu,* 002/01 Trial Arrest, 002/19-09-2007/ECCC/TC/E313, 7 augustus 2014, paragraaf 704; MICT, *Ngirabatware,* Arrest van de Kamer van Beroep, MICT-12-29-A, 18 december 2014, punt 155.

[56] Zie *Brima et al.* Uitspraak in hoger beroep, rov. 242: 'De reden die vereist is voor hulp en medeplichtigheid is dat de verdachte wist dat zijn handelingen het plegen van het misdrijf door de dader zouden bevorderen, of dat hij zich bewust was van de aanzienlijke waarschijnlijkheid dat zijn daden zouden bijdragen aan het plegen van een misdrijf. misdaad door de dader' (citaat van *Brima et al.* Trial Judgment, par. 776); *Sesay et al.* Uitspraak in hoger beroep, rov. 546. Vervolgens de STL-kamer van beroep

strookt met het beginsel dat het besef en de aanvaarding van de substantieel waarschijnlijke gevolgen van iemands daden en gedrag verwijtbaarheid inhoudt.57

E. Medeplichtigheid door hulp en aanmoediging in de context van steun aan Israëlische acties

1. Vormen van bijstand verleend door de voorzitter van de Europese Commissie

28. Zoals reeds vermeld is deze mededeling bedoeld om de aandacht van het Openbaar Ministerie te vestigen op de plausibele aansprakelijkheid voor medeplichtigheid van de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, met betrekking tot het verlenen van hulp en bijstand onder verschillende vormen aan de regering van Israël en in het bijzonder aan de IDF, die momenteel betrokken zijn bij gewapende operaties in de Gazastrook en, in die context, betrokken zijn geweest bij een reeks schendingen van het internationaal humanitair recht, waarvan er vele waarschijnlijk in aanmerking komen als internationale misdaden.

29. De hulp en bijstand in kwestie is door mevrouw von der Leyen in verschillende vormen verleend, waaronder:

ÿ politieke en economische steun;
ÿ militaire steun;
ÿ diplomatieke steun.

30. Politieke en economische steun aan Israël heeft *onder meer* de vorm aangenomen van (i) het handhaven van bestaande internationale overeenkomsten tussen de EU en Israël, met miskenning van de mensenrechtenclausules over de conditionaliteit van dergelijke overeenkomsten, en (ii) het bevorderen en ontwikkelen van nieuwe kaders en mechanismen voor bilaterale samenwerking met Israël.

31. Tot de bestaande bilaterale overeenkomsten tussen de EU en Israël behoort onder meer de Associatieovereenkomst EU-Israël, die in juni 2000 in werking is getreden.58 Deze overeenkomst heeft tot doel een passend juridisch en institutioneel kader te bieden voor de politieke dialoog en economische samenwerking tussen de EU en Israël. Dankzij deze overeenkomst profiteert de Israëlische economie van een vrijhandelszone die de hele EU omvat. Artikel 2 van de overeenkomst bepaalt dat “de betrekkingen tussen de partijen, evenals alle bepalingen van de overeenkomst zelf, gebaseerd zullen zijn op de eerbiediging van de mensenrechten en de democratische beginselen, die hun interne en internationale beleid sturen en een essentieel onderdeel vormen van deze overeenkomst”, waarbij de toepassing van de overeenkomst afhankelijk wordt gesteld van de eerbiediging van de mensenrechten. Artikel 79, lid 2, van de overeenkomst bepaalt dat “indien een van de partijen van mening is dat de andere partij heeft gefaa

---

onderschreef de jurisprudentie van het Hof dat het bewustzijn van een substantiële waarschijnlijkheid een verwijtbare reden is voor het bevorderen van aansprakelijkheid in het internationaal gewoonterecht. STL Toepasselijk rechtbesluit, para. 227.

[57] SCSL, *Taylor,* Arrest van de Kamer van Beroep, SCSL-03-01-A, 26 september 2013, para. 438.

[58] Zie Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de staat Israël, anderzijds, *Publicatieblad van de EU,* 21 juni 2000, L. 147/3.

om aan een verplichting uit de Overeenkomst te voldoen, kan zij passende maatregelen nemen". Sinds het begin van het huidige Israëlische militaire offensief tegen Gaza heeft de Europese Commissie er niet in geslaagd een beroep te doen op deze bepalingen, ondanks dat zij daartoe werd opgeroepen door de regeringen van Ierland en Spanje.59 Een dergelijk onvermogen om de associatieovereenkomst tussen de EU en Israël op te schorten is op gespannen voet staat met het eigen beleid van de EU op het gebied van mensenrechtenclausules in handelsovereenkomsten.60 De EU beweert in dat verband stappen te ondernemen om ervoor te zorgen dat bilateraal overeengekomen mensenrechtenbepalingen van toepassing zijn op al haar handelsovereenkomsten, en zo haar invloed als hefboom te gebruiken. het grootste handelsblok ter wereld, om samen met zijn handelspartners de eerbiediging van deze rechten te bevorderen. Tegenwoordig spelen de mensenrechten een prominente rol in de meeste overeenkomsten van de EU, zowel commerciële als niet-commerciële, met derde landen. Dit is in overeenstemming met het officiële beleid van de EU ter zake, zoals uiteengezet in de "Gemeenschappelijke aanpak van het gebruik van politieke clausules", overeengekomen in 2009.

32. In termen van economische onderlinge afhankelijkheid tussen Israël en de Europese Unie moet eraan worden herinnerd dat, hoewel Israël slechts de 25e grootste handelspartner van de EU is, en 0,8% van de totale handel in goederen van de EU in 2022 vertegenwoordigt, de EU de grootste handelspartner van Israël is. goed voor 28,8% van de handel in goederen in 2022. Datzelfde jaar kwam 31,9% van de Israëlische import uit de EU, en 25,6% van de export van het land ging naar de EU. De totale goederenhandel tussen de EU en Israël bedroeg in 2022 € 46,8 miljard. De import van de EU uit Israël was €17,5 miljard waard en werd aangevoerd door machines en transportmiddelen (€7,6 miljard, 43,5%), chemicaliën (€3,5 miljard, 20,1%) en andere industriële goederen (€1,9 miljard, 11,1%). De export van de EU naar Israël bedroeg € 12,2 miljard en werd gedomineerd door machines en transportmiddelen (€ 12,3 miljard, 41,9%), chemicaliën (€ 5,1 miljard, 17,6%) en andere industriële goederen (€ 3,5 miljard, 12,1%). De wederzijdse handel in diensten tussen de EU en Israël bedroeg in 2021 16,7 miljard euro. De import van diensten in de EU vertegenwoordigde 6,9 miljard euro, terwijl de export 9,8 miljard euro vertegenwoordigde.61 Deze gegevens wijzen op de zeer grote afhankelijkheid van Israël van import uit de EU. .

33. De Europese Commissie, met president Von der Leyen aan het hoofd, is ook actief geweest bij het bevorderen van nieuwe samenwerkingsinstrumenten tussen de EU en Israël, zoals de actie van de Europese Commissie "Regionale samenwerking tussen de EU en Israël ter ondersteuning van de Abraham-akkoorden, en de strijd tegen antisemitisme en het bevorderen van het joodse leven".62 Deze actie heeft tot doel EU-middelen toe te wijzen "om de bilaterale betrekkingen tussen de EU en Israël te versterken, in een bredere poging om de regionale stabiliteit te versterken ter ondersteuning van de Abraham-akkoorden, in het bijzonder in het licht van de Hamas-aanval op Israël op 7 oktober en de daaropvolgende escalatie die de regionale spanningen verergert en ernstige overloopeffecten naar de buurlanden dreigt." De actie is gestructureerd rond drie doelstellingen, waaronder "ondersteuning van strategische beleidsdialogen en uitwisselingen tussen de EU en Israël, inclusief de ontwikkeling van technische capaciteiten en de aanpassing van de wetgeving tussen de EU en Israël". Het is gericht op het "verdiepen van de betrekkingen tussen de EU en Israël door interacties en relaties te kaderen

[59] 'Spanje en Ierland roepen op tot 'dringende herziening' van de overeenkomst tussen de EU en Israël over de oorlog in Gaza', Euronews, 14 februari 2024.

[60] Mensenrechten in handelsovereenkomsten van de EU De mensenrechtenclausule en de toepassing ervan (Onderzoeksdienst van het Europees Parlement, juli 2019).

[61] Zie Europese Commissie, 'EU-handelsbetrekkingen met Israël. Feiten, cijfers en laatste ontwikkelingen' (toegankelijk op 29 maart 2024).

[62] Zie Actiedocument voor "Regionale samenwerking tussen de EU en Israël ter ondersteuning van de Abraham-akkoorden, en strijd tegen antisemitisme en bevordering van het joodse leven", bijlage bij het uitvoeringsbesluit van de Commissie over de financiering van het actieplan 2023, deel III ten gunste van het regionale zuidelijke nabuurschap, 2023.

samenwerkingen". De actie is op 28 november 2023 door de Europese Commissie aangenomen.63

34. President Von der Leyen heeft ook een belangrijke rol gespeeld bij het opbouwen, op internationaal niveau en in het kader van verschillende internationale organisaties, van diplomatieke steun aan Israël, bedoeld om de acties van Israël in de Gazastrook te vergemakkelijken. Deze steun kwam als reactie op de eis die premier Netanyahu al op 7 oktober 2023 aan verschillende wereldleiders formuleerde, "om de vrijheid van handelen voor Israël te garanderen in de voortzetting van de campagne".64

Met name uitdrukkingen als 'Europa staat achter Israël'65 die herhaaldelijk worden gebruikt in een tijd waarin disproportionele en willekeurige aanvallen in strijd met het internationaal humanitair recht werden uitgevoerd en al enorme menselijke verliezen en wijdverbreid lijden hadden veroorzaakt, kwalificeren onmiskenbaar als een vorm van ' medeplichtigheid" in de zin van artikel 25(3)(c) van het ICC-statuut, vooral wanneer er geen expliciete veroordeling van deze schendingen van het internationaal humanitair recht wordt uitgesproken, of op zijn minst expliciet de schuld wordt gegeven aan (of toegeschreven aan) de daders.

2. Juridische karakterisering van de bijstand verstrekt door de president van de Europese Unie Commissie

35. In dat verband wordt aangevoerd dat voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen:

- Israël in verschillende vormen positieve hulp aan Israël heeft verleend, en dat dergelijke hulp een *substantieel effect* heeft gehad op het plegen van de relevante misdaden;

- kon niet anders dan *weten* dat zij deelnam (en nog steeds doet), door en te helpen het aanzetten tot de daders bij het plegen van de relevante misdaden;

- heeft ook *nagelaten op te treden* om het plegen van de relevante misdrijven te voorkomen. Zij is dus *medeplichtig door nalatigheid.*

---

[63] Zie Uitvoeringsbesluit van de Commissie van 28 november 2023 over de financiering van de jaarlijkse actie 2023 plan deel III ten gunste van de Regionale Zuidbuurt, Doc. C(2023) 8324 definitief.

[64] Ministerie van Buitenlandse Zaken van Israël, persbericht, verklaring van premier Benjamin Netanyahu, 7 oktober 2023.

[65] Zie bijvoorbeeld Europese Commissie, Toespraak van voorzitter von der Leyen tijdens het plenaire debat van het EP over de verachtelijke terroristische aanslagen van Hamas op Israël, het recht van Israël om zichzelf te verdedigen in overeenstemming met het humanitaire en internationale recht en de humanitaire situatie in Gaza, 18 oktober 2023.

(i) Positieve hulp van de voorzitter van de Europese Commissie
Israël heeft een *substantiële invloed* gehad op het plegen van de relevante misdaden

36. Er wordt beweerd dat president Von der Leyen een belangrijke rol heeft gespeeld bij het verlenen van steun aan Israël in verschillende vormen; en dat dergelijke steun een substantieel effect heeft gehad op het plegen van de relevante misdaden.

37. *In de eerste plaats* heeft mevrouw von der Leyen, in haar officiële hoedanigheid van voorzitter van de Europese Commissie, een belangrijke rol gespeeld bij het veiligstellen van de verstrekking van middelen, in de vorm van militaire steun, aan de IDF.

38. De bevoegdheid van de Europese Commissie moet wellicht kort in herinnering worden gebracht. De belangrijkste rol van de Europese Commissie, zoals gedefinieerd in artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, is het "waarborgen van de toepassing van de Verdragen en van de maatregelen die door de instellingen op grond daarvan worden aangenomen. Het houdt toezicht op de toepassing van het recht van de Unie, onder toezicht van het Hof van Justitie van de Europese Unie."[66] In die context is een van de taken van de Europese Commissie het toezicht houden op de implementatie van het huidige EU-kader dat de export van wapens door EU-lidstaten reguleert, dat wil zeggen het Gemeenschappelijk Standpunt van de Raad over wapenexport van 8 december 2008.67 Het doel van dit Gemeenschappelijk Standpunt van de EU , zoals uiteengezet in de preambule, is het "voorkomen van de export van militaire technologie en uitrusting die zou kunnen worden gebruikt voor interne repressie of internationale agressie of zou kunnen bijdragen aan regionale instabiliteit". Artikel 2 van het gemeenschappelijk standpunt van de EU stelt verschillende criteria vast, waaronder de volgende:

> 2. Criterium twee: Respect voor de mensenrechten in het land van eindbestemming, evenals respect door dat land van het internationaal humanitair recht.
>
> — Na beoordeling van de houding van het ontvangende land ten opzichte van de relevante beginselen die zijn vastgelegd in internationale mensenrechteninstrumenten, zullen de lidstaten:
>
> a) een uitvoervergunning weigeren als er een duidelijk risico bestaat dat de te exporteren militaire technologie of uitrusting voor binnenlandse repressie kan worden gebruikt;
>
> b) bijzondere voorzichtigheid en waakzaamheid te betrachten bij het verlenen van vergunningen, geval per geval en rekening houdend met de aard van de militaire technologie of uitrusting, aan landen waar ernstige schendingen van de mensenrechten zijn vastgesteld door de bevoegde instanties van de Verenigde Naties, door de Europese Unie of door de Raad van Europa.
>
> — Na beoordeling van de houding van het ontvangende land ten aanzien van de relevante beginselen die zijn vastgelegd in instrumenten van het internationaal humanitair recht, zullen de lidstaten:

---

[66] Geconsolideerde versie van het Verdrag betreffende de Europese Unie, Publicatieblad van de EU, C 202/1, 7 juni 2016, art. 17.

[67] Zie Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor controle van de export van militaire technologie en uitrusting, Publicatieblad van de EU L 335, 13 december 2008, p. 99.

(c) een exportvergunning weigeren als er een duidelijk risico bestaat dat de te exporteren militaire technologie of uitrusting kan worden gebruikt bij het plegen van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht.68

39. De Europese Commissie heeft onder leiding van mevrouw von der Leyen een actieve rol opgeëist bij het voorkomen van mensenrechtenschendingen in de context van wapenexporten. De Europese Commissie heeft zich bijvoorbeeld beziggehouden met EU-exportcontroles op producten voor tweeërlei gebruik, met als doel te garanderen dat "artikelen zoals geavanceerde elektronica, gifstoffen, rakettechnologie of nucleaire componenten, die civiele maar ook militaire toepassingen hebben, niet in de problemen komen." in de verkeerde handen terechtkomen. Producten voor tweeërlei gebruik zijn daarom onderworpen aan vergunningen wanneer ze buiten de EU worden geëxporteerd, waardoor de mogelijkheid wordt beperkt dat dergelijke producten worden gebruikt in oorlogs- of conflictsituaties, voor schendingen van de mensenrechten of om de proliferatie van massavernietigingswapens mogelijk te[69] maken".

40. Tegen die achtergrond werd gemeld dat Israël in de periode 2019-2023 de derde grootste ontvanger was van wapens geleverd door Duitsland, zelf de vijfde grootste exporteur van grote wapens ter wereld (het aandeel van Duitsland in de mondiale wapenexport bedraagt 5,6 miljoen euro). %). Israël ontving in die periode 12% van de totale Duitse export van militair materieel.70 SIPRI heeft gerapporteerd dat "[b]tussen 2014–18 en 2019–23 […] de VS 69 procent voor hun rekening namen en Duitsland 30 procent van de export. Israëlische wapenimporten', en dat 'eind 2023, in afwachting van de levering van grote wapens aan Israël 61 gevechtsvliegtuigen uit[71] de VS en 4 onderzeeërs uit Duitsland waren opgenomen'.72

41. Er moet worden benadrukt dat het in de jurisprudentie van internationale straftribunalen algemeen wordt aanvaard dat "het aanboren van middelen een veel voorkomende vorm van medeplichtigheid is. Het heeft betrekking op personen die zich wapens, instrumenten of andere middelen hebben aangeschaft om te worden gebruikt bij het plegen van een strafbaar feit, in de volledige wetenschap dat zij voor dergelijke doeleinden zouden worden gebruikt".73 In dat verband kan eraan worden herinnerd dat een Nederlandse rechtbank van Beroep gevonden in 2007 in de *Van Anraat* -zaak dat een industrieel die chemicaliën aan Irak had geleverd medeplichtig was aan en medeplichtig was aan het plegen van oorlogsmisdaden gepleegd met behulp van mosterdgas tijdens de onderdrukking van de Koerdische opstand.74

42. *Ten tweede* heeft president Von der Leyen economische en financiële steun verleend Israël, beide door te weigeren stappen te ondernemen in de richting van de opschorting van de Associatie EU-Israël overeenkomst (ondanks de mensenrechtenclausule in dat instrument waarin wordt opgeroepen tot een dergelijke opschorting in overeenstemming met het EU-beleid inzake de conditionaliteit van internationale overeenkomsten), en door, te midden van de huidige Israëlische aanval op Gaza, nieuwe samenwerkingsinstrumenten tussen de EU en Israël te bevorderen,

---

68 Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB van de Raad van 8 december 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor de controle op export van militaire technologie en uitrusting, Publicatieblad van de EU L 335, 13 december 2008, p. 99, art. 2.

69 Zie Europese Commissie, *Witboek over exportcontroles,* Brussel, 24 januari 2024, COM(2024) 25 final, op p. 2.

70 Zie SIPRI-factsheet, *Trends in International Arms Transfers, 2023,* Maart 2024, p. 2.

71 SIPRI-factsheet, *Trends in internationale wapenoverdrachten, 2023,* Maart 2024, p. 11.

72 SIPRI-factsheet, *Trends in internationale wapenoverdrachten, 2023,* Maart 2024, p. 12.

73 ICTR, *Akayesu,* Trial Judgement, ICTR-96-4-T, 2 september 1998, para. 536.

74 Openbaar Ministerie tegen Van Anraat, Gerechtshof Den Haag, 9 mei 2007, ECLI:NL:GHSGR:2007:BA4676, 13.

zoals de actie van de Europese Commissie "Regionale samenwerking tussen de EU en Israël ter ondersteuning van de Abraham-akkoorden, en de strijd tegen antisemitisme en het bevorderen van het Joodse leven".

43. *Ten derde* heeft president Von der Leyen diplomatieke steun verleend aan de Israëlische regering, in wat een antwoord lijkt te zijn op de – reeds geciteerde – eis van premier Netanyahu op 7 oktober 2023 aan de internationale gemeenschap "om de vrijheid van handelen voor Israël in de voortzetting van de campagne".75 Het garanderen van "vrijheid van actie" aan Israël heeft ertoe geleid dat de IDF "zijn campagne" tot op de dag van vandaag kan voortzetten en zelfs zijn aanvallen op Palestijnse burgers kan intensiveren, waarbij menselijke verliezen, vernietiging en vernietiging worden veroorzaakt. lijden van een omvang en schaal die in geen enkel hedendaags gewapend conflict zijn equivalent kent, zoals bevestigd door militaire experts. Er wordt aangevoerd dat de diplomatieke steun die Israël genoot van president Von der Leyen (en ook van vele andere wereldleiders) de conditio *sine qua non* is geweest voor het plegen van oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die plausibel door de IDF zijn begaan. de Gazastrook sinds 7 oktober.

44. *In de vierde* en laatste plaats heeft president Von der Leyen morele steun verleend aan de daders van de misdaden. Het is inderdaad duidelijk dat, in hun duidelijke bewoordingen, de verschillende officiële verklaringen van mevrouw von der Leyen, waarin onvoorwaardelijke steun aan Israël werd betuigd, neerkwamen op (en redelijkerwijs niet anders konden worden begrepen dan) het geven van aanmoediging en morele steun aan leden van de IDF, die betrokken waren (en nog steeds zijn) bij het plegen van misdaden tegen de Palestijnse bevolking in de bezette Palestijnse gebieden. Bovendien hebben dergelijke verklaringen waarschijnlijk het moreel van de IDF-troepen verbeterd. Deze elementen (dat wil zeggen gedrag dat neerkomt op aanmoediging en morele steun, het verbeteren van het moreel van soldaten) zijn door internationale straftribunalen, indien naar behoren vastgesteld in een bepaald geval, beschouwd als indicatief voor gedrag dat kan worden beschouwd als het helpen en aanzetten tot het plegen van misdaden. relevante misdrijven.76

45. In deze context moet worden benadrukt dat de publieke verklaringen en acties van mevrouw von der Leyen in schril contrast staan met die van de autoriteit die belast is met de taak om "het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie te voeren" 77, dat wil zeggen de Hoge Vertegenwoordiger. van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, de heer Josep Borrell. Na een informele bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken van de Europese Unie op 10 oktober 2023 verklaarde Josep Borrell dat "Israël het recht heeft zichzelf te verdedigen, maar sommige van zijn acties sinds de Hamas-aanval zijn in strijd met het internationaal humanitair recht".78 Op 6 november 2023, tijdens de Europese Union Ambassadors Conference uitte hij "bezorgdheid over de voortdurende kolonisatie van de Westelijke Jordaanoever, waarbij hij een aanzienlijke toename van het aantal kolonisten in de afgelopen dertig jaar opmerkte. Hij benadrukte de noodzaak van een alomvattende en definitieve regeling in het Israëlisch-Palestijnse conflict als een "laatste kans" 79 om de tweestatenkwestie op te lossen".

Op 13 november besprak Josep Borrell opnieuw de crisis in het land Gaza bevestigde de collectieve oproep van de EU tot een onmiddellijk humanitair staakt-het-vuren, en "verklaarde

[75] Ministerie van Buitenlandse Zaken van Israël, persbericht, verklaring van premier Benjamin Netanyahu, 7 Oktober 2023.

[76] Zie bijvoorbeeld ICTY, *Šainoviÿ et al.* Arrest in hoger beroep, supra noot 52, para. 1687-1690.

[77] Zie het Verdrag van Lissabon tot wijziging van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie Gemeenschap, ondertekend te Lissabon, 13 december 2007 (Publicatieblad van de EU, 2007/C 306/01), art. 9E.

[78] Zie dat Israël recht heeft op zelfverdediging, maar dat sommige acties 'in strijd zijn met het internationaal recht' – Borrell, Euronews, 10 oktober 2023.

[79] Zie EU-ambassadeursconferentie 2023: openingstoespraak door hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter Josep Borrell, Europese Dienst voor extern optreden, 6 november 2023.

"nee" tegen de gedwongen verplaatsing van het Palestijnse volk, het verkleinen van de omvang van de Gazastrook en het scheiden van Gaza van de bredere Palestijnse kwestie.80 In februari 2024 riep Borrell tijdens een persconferentie met UNWRA-commissaris-generaal Philippe Lazzarini op tot het stoppen van de wapenhandel. leveringen aan Israël.81

(ii) De voorzitter van de Europese Commissie had *kennis* van deelname, door hulp en aanmoediging, aan het plegen van de relevante misdaden

46. Er wordt aangevoerd dat president Von der Leyen noodzakelijkerwijs over de kennis beschikte die zij heeft heeft (en doet nog steeds) mee, door de daders te helpen en aan te moedigen, bij het plegen van de relevante misdaden. Haar kennis van de gevolgen van haar daden of gedrag schept de vereiste *grond* voor persoonlijke aansprakelijkheid voor medeplichtigheid door hulp en medeplichtigheid.

47. Een onderzoek van de jurisprudentie van internationale strafrechtbanken na de Tweede Wereldoorlog, als indicatief voor het internationaal gewoonterecht, ondersteunt de bewering dat de kennis van een verdachte dat hij deelnam aan het plegen van het misdrijf – dat wil zeggen de kennis van een verdachte over het misdrijf gevolg van zijn daden of gedrag – stelt de *mens rea* voor persoonlijke aansprakelijkheid vast.82

48. Deze norm van "kennis" werd onder meer toegepast door het Internationale Militaire Tribunaal (IMT). Artikel 6 van het Handvest van het IMT legde de individuele strafrechtelijke aansprakelijkheid vast voor "[leiders, organisatoren, aanstichters *en medeplichtigen* die deelnamen aan de formulering of uitvoering van een gemeenschappelijk plan of samenzwering om [de misdaden] te plegen".83 Het IMT oordeelde:

> Hitler kon in zijn eentje geen agressieve oorlog voeren. Hij had de medewerking nodig van staatslieden, militaire leiders, diplomaten en zakenlieden. Toen zij, met kennis van zijn doelstellingen, hem hun medewerking verleenden, maakten zij zich tot partij

---

[80] Zie Raad Buitenlandse Zaken: Persopmerkingen van hoge vertegenwoordiger Josep Borrell na de bijeenkomst, 13 november 2023.

[81] Zie AlJazeera-rapport. Josep Borrell, hoofd van het buitenlands beleid van de Europese Unie, heeft er bij de bondgenoten van Israël, vooral de Verenigde Staten, op aangedrongen te stoppen met het sturen van wapens, omdat er "te veel mensen" worden gedood in Gaza. Verwijzend naar de opmerking van de Amerikaanse president Joe Biden vorige week dat de militaire actie van Israël 'over the top' was, zei Borrell maandag: 'Als je gelooft dat er te veel mensen worden gedood, moet je misschien minder wapens leveren om dit te voorkomen. veel mensen zijn vermoord." "Is [het] niet logisch?" vroeg hij op een persconferentie in Brussel samen met Philippe Lazzarini, hoofd van de United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA) […]. "Hoe vaak heb je de meest prominente leiders en ministers van Buitenlandse Zaken over de hele wereld horen zeggen dat er te veel mensen worden vermoord?" vroeg Borrell. "Als de internationale gemeenschap gelooft dat dit een slachting is, dat er te veel mensen worden gedood, moeten we misschien nadenken over de levering van wapens", voegde Borrell eraan toe. De belangrijkste EU-diplomaat hekelde ook een bevel van de Israëlische premier Benjamin Netanyahu dat de meer dan een miljoen Palestijnen die zich schuilhouden in de Gaza-stad Rafah moeten worden "geëvacueerd" voorafgaand aan een geplande Israëlische militaire operatie daar. "Ze gaan evacueren –
waar? Naar de maan? Waar gaan ze deze mensen evacueren?" vroeg Borrel".

[82] Zie bijvoorbeeld SCSL, *Taylor,* Appeals Chamber Arrest, SCSL-03-01-A, 26 september 2013, para. 419.

[83] IMT-handvest, Art. 6 (nadruk toegevoegd). Dezelfde bepaling is te vinden in artikel 5 van het Handvest van het Internationale Militaire Tribunaal voor het Verre Oosten (IMTFE).

> aan het plan dat hij had opgezet. Ze mogen niet als onschuldig worden beschouwd omdat Hitler er gebruik van maakte, als ze wisten wat ze deden.84

Dit is volgens deze norm dat het IMT de verdachten persoonlijk aansprakelijk hield voor hun bewuste deelname aan de misdaden.85 Von Schirach werd bijvoorbeeld schuldig bevonden omdat "hoewel hij niet het initiatief nam tot het beleid van de deportatie van Joden uit Wenen, [hij] deelnam in deze deportatie nadat hij Gauleiter van Wenen was geworden. Hij wist dat het beste waar de Joden op konden hopen een ellendig bestaan in de getto's van het Oosten was. In zijn kantoor lagen bulletins waarin de Joodse uitroeiing werd beschreven."86

49. De jurisprudentie vereist doorgaans niet dat een verdachte rechtstreeks de bedoeling had dat de gevolgen van zijn daden of gedrag zouden bijdragen aan het plegen van de misdrijven.
Zo werden bijvoorbeeld in de zaken *van het ministerie ,* berecht door militaire tribunalen op grond van Wet nr. 10 van de Controleraad, Von Weizsaecker en Woermann, hoge functionarissen van het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken, veroordeeld voor misdaden tegen de menselijkheid. Het Tribunaal oordeelde dat, hoewel zij het plegen van de misdaden niet wilden of wensten, hun kennis dat zij aan de misdaden deelnamen voldoende was om de vereiste mens rea vast te stellen:

> "De massale deportatie van Joden naar het Oosten, die resulteerde in de uitroeiing van vele miljoenen van hen, vond zijn uitdrukking in de gevierde Wannseeconferentie van 20 januari 1942. Het ministerie van Buitenlandse Zaken speelde een belangrijke rol in deze onderhandelingen en in de acties die daarna werden ondernomen om de joden te implementeren. en assisteren bij het programma. *Von Weizsaecker en Woermann hebben het niet bedacht, noch enthousiast gesteund, noch in hun hart goedgekeurd.* De vraag is of zij van het programma afwisten en of zij het *op enige substantiële wijze hielpen, aanmoedigden of ten uitvoer legden.'87*

50. Gezien de brede publiciteit die dagelijks wordt gegeven aan de schendingen van het internationaal humanitair recht door de IDF in de Gazastrook, vooral sinds oktober 2023, en de rijkdom aan beschikbare officiële rapporten en documenten van de Verenigde Naties, die feitelijk Talloze VN-functionarissen – waaronder de secretaris-generaal van de VN – ertoe hebben aangezet hun uiterste bezorgdheid te uiten, kan mevrouw von der Leyen niet ontkomen aan het simpele feit dat zij op de hoogte was van dergelijke misdaden, of *op zijn minst* op de hoogte was van de *plausibiliteit* van dergelijke misdaden, zoals is vastgesteld door het Internationaal Gerechtshof in zijn Beschikking inzake voorlopige maatregelen van 26 januari 2024 met betrekking tot genocide. Zelfs onder de 'plausibiliteitsnorm' had ze alle mogelijke maatregelen moeten nemen die tot haar beschikking stonden om het voortgezette plegen van dergelijke misdaden te voorkomen, en op zijn minst het plegen van deze misdaden op geen enkele manier te vergemakkelijken, zoals ze helaas deed.

---

[84] IMT-oordeel, p. 226.

[85] Zie bijvoorbeeld de voorbeelden geciteerd in SCSL, *Taylor,* Appeals Chamber Arrest, SCSL-03-01-A, 26 september 2013, par. 417-427.

[86] IMT-oordeel, p. 319.

[87] Zaak Ministeries, p. 478 (nadruk toegevoegd).

(iii) De voorzitter van de Europese Commissie heeft *nagelaten actie te ondernemen* om dit te voorkomen het plegen van de relevante misdrijven

51. Er wordt aangevoerd dat president Von der Leyen ook heeft *nagelaten op te treden* om het plegen van de relevante misdaden te voorkomen. Zij zijn dus *medeplichtig door nalatigheid.*

In dat opzicht laten de volgende paragrafen zien dat de nalatigheden van president Von der Leyen voldoen aan de criteria die zijn vastgelegd in de jurisprudentie van internationale straftribunalen, zoals hierboven uiteengezet.

(a) President Von der Leyen had en heeft nog steeds de wettelijke plicht om op te treden in de omstandigheden beschouwd

52. Er wordt toegegeven dat "het internationaal recht […] een persoon met openbaar gezag de plicht oplegt om op te treden ter bescherming van het menselijk leven".88 De verwijzing naar het internationaal recht in die context strekt zich *onder meer* uit tot Gemeenschappelijk Artikel 1 van de Conventies van Genève. .89 Op dezelfde manier lijkt het onbetwist dat "alle publieke autoriteiten niet alleen de plicht hebben om de fundamentele rechten van de menselijke persoon na te leven, maar ook om ervoor te zorgen dat deze worden nageleefd, wat de plicht inhoudt om op te treden om elke schending te voorkomen." van dergelijke rechten'.90 Deze plicht geldt des te meer omdat van president Von der Leyen, op grond van haar unieke positie als hoofd van de Europese Commissie, redelijkerwijs werd verwacht dat zij de nodige zorgvuldigheid betrachtte met betrekking tot de waarschijnlijke gevolgen van haar uitspraken en acties ondernomen met respect naar Israël.

(b) President Von der Leyen had en heeft nog steeds het vermogen om op te treden; middelen waren (en nog steeds) voor haar beschikbaar zijn om haar handelingsplicht te vervullen

53. President Von der Leyen bekleedt een unieke gezagspositie als hoofd van de Europese Commissie. Zij beschikte onmiskenbaar over een breed scala aan middelen om haar handelingsplicht te vervullen.
Dat president Von der Leyen het vermogen had om op te treden, kan worden geïllustreerd (en bevestigd) door een kort overzicht van enkele acties die de Europese Commissie onder haar voorzitterschap in andere contexten heeft ondernomen om het plegen van oorlogsmisdaden te voorkomen en het vermogen van bepaalde mensen in te perken. bevoegdheden om militaire operaties uit te voeren. De EU heeft dit bijvoorbeeld sinds 24 februari aangenomen 2022 grootschalige en veelomvattende beperkende maatregelen, dat wil zeggen internationale sancties tegen de Russische Federatie, gericht op het inperken van Ruslands vermogen om de oorlog in Oekraïne te voeren, het land te beroven van cruciale technologieën en markten en zijn industriële activiteiten aanzienlijk te verzwakken. baseren. In die context, terwijl de EU-lidstaten in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de sancties, houdt de Europese Commissie "toezicht op de uitvoering door de lidstaten en werkt nauw met hen samen om hen te ondersteunen bij de uitvoering, te zorgen voor

---

[88] ICTR, *Rutaganira,* vonnis van de Trial Chamber, ICTR-95-1C-T, 14 maart 2005, para. 78.

[89] Zie bijvoorbeeld ICTR, *Nyiramasuhuko et al.,* Trial Chamber Arrest, ICTR-98-42-T, 24 juni 2011, punten 5896-5899.

[90] ICTR, *Rutaganira,* vonnis van de Trial Chamber, ICTR-95-1C-T, 14 maart 2005, para. 79.

informatie verstrekken aan belanghebbenden, en een dialoog aangaan om feedback te verzamelen over de manier waarop sancties worden geïmplementeerd".[91]

54. Om nog een voorbeeld te noemen: de Europese Commissie is ook betrokken bij het functioneren van het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust),[92] een EU-agentschap dat het Europese netwerk voor onderzoek en vervolging van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden exploiteert (het "Genocidenetwerk"), opgericht in 2002 "om nauwe samenwerking tussen de nationale autoriteiten mogelijk te maken bij het onderzoeken en vervolgen van de misdaad van genocide en misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden, gezamenlijk bekend als ernstige internationale misdaden. Het mandaat van het netwerk is ervoor te zorgen dat daders niet ongestraft blijven[93] binnen de lidstaten".

(c) De misdaden die werden gefaciliteerd door het nalaten van president Von der Leyen zouden aanzienlijk minder waarschijnlijk zijn geweest als zij had gehandeld overeenkomstig haar wettelijke plicht om te handelen

55. Als president Von der Leyen had gehandeld overeenkomstig haar wettelijke plicht om op te treden, in plaats van te hebben getracht "de vrijheid van handelen voor Israël te garanderen in de voortzetting van de campagne",[94] zouden de misdaden aanzienlijk minder waarschijnlijk zijn geweest, of zelfs die op zijn minst over zo'n lange periode en op zo'n schaal en omvang zouden kunnen worden gepleegd. Er wordt dus gesteld dat de diplomatieke steun die Israël geniet van president Von der Leyen (en ook van vele andere wereldleiders), vooral het gebrek aan adequate en effectieve publieke veroordeling van de gepleegde misdaden, het gebrek aan praktische en effectieve maatregelen en actie bedoeld om de preventie van dergelijke misdaden en de stopzetting van het criminele gedrag van IDF-troepen te garanderen, is sinds 7 oktober de voorwaarde *sine qua non* voor het plegen van oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die plausibel door de IDF in de Gazastrook zijn gepleegd 2023.

56. De bovenstaande analyse heeft over het geheel genomen zonder twijfel het bestaan aangetoond van het vereiste verband tussen het verlenen van hulp door president Von der Leyen en de misdaden gepleegd door de IDF in de bezette Palestijnse gebieden.

---

[91] Zie Europese Commissie, Sancties aangenomen na de Russische militaire agressie tegen Oekraïne (geraadpleegd op 12 april 2024).

[92] Zie Verordening (EU) 2018/1727 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 betreffende de Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust).

[93] Zie Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken, Genocidenetwerk (geraadpleegd op 12 april 2024).

[94] Ministerie van Buitenlandse Zaken van Israël, persbericht, verklaring van premier Benjamin Netanyahu, 7 oktober 2023.

F. Complementariteit

57. De Kamer van Beroep van het ICC in de *Katanga* -zaak heeft een tweestapstoets voor complementariteit opgesteld op grond van artikel 17 van het Statuut van Rome.95 Bij de toets wordt gekeken naar het handelen of nalaten van de relevante staat en het motief achter dit handelen of nalaten:

1. zijn er lopende onderzoeken of vervolgingen, of is er onderzoek gedaan en is besloten om niet tot vervolging over te gaan?; En

2. is de Staat niet bereid of niet in staat onderzoek of vervolging op het vereiste niveau uit te voeren? Dit vereist dat het OTP rekening houdt met de aard en kwaliteit van de procedure. Het OTP wordt geleid door de overwegingen uiteengezet in artikel 17, leden 2 en 3, van het ICC-statuut.

Het ontbreken van een nationale procedure is voldoende om de zaak ontvankelijk te maken en de kwestie van onwil of onvermogen doet zich niet voor.96

58. Voor zover de auteurs van deze mededeling weten, zijn er geen nationale onderzoeken of vervolgingen geweest tegen president Von der Leyen met betrekking tot de in de onderhavige mededeling gedocumenteerde feiten, noch in Duitsland – waarvan Von der Leyen een van de nationaal – noch in België (waar de Europese Commissie gevestigd is), noch in enig ander rechtsgebied. Dit is voldoende om te voldoen aan de aanvullende toets krachtens artikel 17.

G. Zwaartekracht

59. Artikel 17, lid 1, onder d), van het Statuut van het ICC bepaalt dat het Hof zal bepalen dat een zaak niet-ontvankelijk is, indien "de zaak niet ernstig genoeg is om verder optreden van het Hof te rechtvaardigen". Volgens het Bureau van de Aanklager van het ICC kunnen de criteria voor de ernst van een misdrijf worden beoordeeld aan de hand van de factoren schaal, aard, wijze van begaan en impact van de misdaden.97 Er is al overvloedig gedocumenteerd dat de huidige situatie in Gaza voldoet aan al deze factoren.

---

[95] *Katanga* (ICC-01/04-01/07-1497), Arrest over het beroep van de heer Germain Katanga tegen de mondelinge beslissing van kamer II van 12 juni 2009 over de ontvankelijkheid van de zaak, 25 september 2009, para. 78. De tweestapstest werd ook genoemd door Kamer van vooronderzoek I in de *situatie in Libië* (ICC-01/11-01/11), Decision on the Admissibility of the Case against Abdullah Al-Senussi, 11. Oktober 2013, paragraaf 26.

[96] OTP, *Beleidsnota vooronderzoeken,* november 2013, par. 47.

[97] OTP, *Beleidsnota over zaakselectie en prioritering,* 15 september 2016, para. 38.

DEZE MEDEDELING WORDT INGEDIEND NAMENS GENÈVE INTERNATIONAAL VREDESONDERZOEKSINSTITUUT / INSTITUUT INTERNATIONAAL DE RECHERCHES POUR LA PAIX À GENÈVE (GIPRI), ZWITSERLAND

HET IS GOEDGEKEURD DOOR DE VOLGENDE ORGANISATIES EN INDIVIDUEN (vanaf 22 mei 2024)

ORGANISATIES

Advocaten voor la Justice au Proche-Orient, Parijs, Frankrijk

Collectif de Juristes pour le Respect des Engagements Internationaux de la France (CJRF)
Parijs, Frankrijk

INDIVIDUEN

Francis Anthony Boyle, mensenrechtenadvocaat, hoogleraar internationaal recht aan de Universiteit van Illinois College voor Rechten

Tim Clennon, onafhankelijke anti-oorlogsactivist

Marjorie Cohn, emeritus hoogleraar rechten aan de Thomas Jefferson School of Law

Abdeljalil Dhahri, jurist, voorzitter van de Vereniging CRI - Voix des Victimes

Glenn Diesen, hoogleraar aan de Universiteit van Zuidoost-Noorwegen

Pierre-Emmanuel Dupont, hoofddocent internationaal recht aan het Katholieke Instituut van de Vendée, Frankrijk

Richard Falk, emeritus hoogleraar internationaal recht aan de Princeton University en Euro-Voorzitter van de Board of Trustees van de Mediterranean Human Rights Monitor, voormalig VN-Special Rapporteur voor de mensenrechtensituatie in de sinds 1967 bezette Palestijnse gebieden

Norman G. Finkelstein, politoloog en voormalig hoogleraar aan de Rutgers University, het Brooklyn College, het Hunter College, de University of New York en De Paul Unversity

Pierre Galand, voormalig Belgisch senator en voorzitter van de Belgisch-Palestijnse Associatie

Gabriel Galice, voorzitter van het Geneva International Peace Research Institute

Gilles-Emmanuel Jacquet, vice-president van het Geneva International Peace Research Institute

Pascal Lottaz, assistent-professor aan het Waseda Institute for Advanced Study in Tokio

Rafaëlle Maison, hoogleraar internationaal recht aan de Universiteit Paris-Saclay

Soaade Messoudi, humanitaire professional

Craig Mokhiber, mensenrechtenadvocaat en voormalig directeur van het New York Office van de Verenigde Naties Hoge Commissaris voor de Mensenrechten

Jan Oberg, drhc, vredes- en toekomstonderzoeker, directeur van The Transnational Foundation for Peace & Future Research (TFF), Lund, Zweden

Jonathan O'Connor, voormalig humanitair professional van de Verenigde Naties en NGO's; voormalig directeur van Aid & Relief for Africa met een wereldwijde externe logistieke dienstverlener

Josh Paul, voormalig directeur van het Office of Congressional and Public Affairs, Bureau of Political-Militaire Zaken, Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken

John B. Quigley, emeritus hoogleraar, Ohio State University

Alfred M. De Zayas, jurist, internationaal jurist, historicus en voormalig onafhankelijk VN-expert op het gebied van de bevordering van een democratische en rechtvaardige internationale orde